TIELT
SINT-ANDRIES
ZIEKENHUIS

Uw gezondheid, onze zorg.

Naar huis met blaaskatheter

Informatiebrochure

Ontslag met blaassonde of nefrostomiesonde

U heeft of krijgt een blaaskatheter. In deze folder vindt u informatie over uw blaaskatheter en de verzorging. Als u nog vragen heeft, stel deze dan gerust aan uw verpleegkundige.

Verblijfskatheter

Als u niet meer goed kunt plassen, is soms een blaaskatheter nodig, die helpt urine af te voeren uit uw blaas. Een katheter is een soepel, holslangetje waardoor urine uit de blaas kan aflopen. De katheter blijft vastzitten in de blaas door een ballonnetje dat wordt opgeblazen via dit slangetje. Aan het einde van de katheter is een zak bevestigd die de urine opvangt of een kraantje (Flip flo), waardoor u zelf de blaas kan laten leeglopen. Een goed werkende blaaskatheter lekt niet, geeft geen geur af en is nauwelijks zichtbaar.

De katheter kan op twee manieren in de blaas worden geplaatst:

1/ Via de plasbuis, dan spreken we van trans-urethrale katheter

- U kan zich gewoon douchen of wassen.
  - Voor mannen is het wel belangrijk om de voorhuid terug te schuiven en de eikel zorgvuldig te wassen met lauw water en/of zachte zeep.
  - Voor vrouwen is het belangrijk om de schaamlippen goed te spreiden voor het wassen.

  Uw katheter kan tevens mee gewassen worden.
- Belangrijk is dat de katheter vastgekleefd wordt, zo voorkomt u problemen ter hoogte van de opening van de plasbuis.
  - Mannen kleven de katheter vast op de onderbuik, met de penis omhoog.
  - Vrouwen kleven de katheter vast op het bovenbeen.

2/ Via de buik, dan spreken we van een supra-pubische katheter

- Deze katheter wordt ingebracht via een snede in de huid via de buikwand tussen de navel en het schaambeen.
- U moet de insteekplaats ter hoogte van de onderbuik elke dag reinigen met fysiologisch water. U mag ook een waterige of alcoholische ontsmettingsstof gebruiken. Dit is niet strikt noodzakelijk als de insteekplaats geen tekenen van ontsteking vertoont.
- De katheter wordt bevestigd met een verband. Best wordt de katheter telkens op een andere plaats gefixeerd, zodat er zich geen 'wild vlees' of drukletsel kan vormen ter hoogte van de insteekplaats. Dus als de katheter de ene week links op uw buik gekleefd wordt, wordt hij de andere week rechts vastgekleefd.
- Bij de meeste mensen gebeurt dit door een thuisverpleegkundige.
- U mag douchen met een katheter op de onderbuik. Verband mag voor de douche verwijderd worden. Gebruik best geen zeep ter hoogte van het insteekpunt.

Nefrostomie katheter

Een nefrostomie katheter is een sonde of buisje dat rechtstreeks in de nier is geplaatst. Deze katheter zorgt ervoor dat vers geproduceerde urine in de nier onmiddellijk afloopt naar buiten en niet naar de blaas kan stromen.

In de meeste gevallen wordt deze katheter geplaatst wanneer er een blokkage is van de urineleider (verbinding van nier naar blaas).

Het verband en de insteekplaats van de nefrostomiekatheter wordt best dagelijks verzorgd. U kan gerust douchen. Baden of zwemmen is afgeraden.

Opgelet !!

Bij het douchen de katheter niet ontkoppelen van de opvangzak maar plaats de opvangzak in een plastickzak zodat deze aan buitenkant niet te nat wordt.

Een thuisverpleegkundige kan u ondersteunen bij de verzorging. U ontvangt van uw arts een medisch attest om deze thuiszorg te organiseren.

Opvangsystemen

1/ Beenzak

Dit is een urinezak die u aan uw been bevestigd wordt met behulp van beenriempjes en die u dus onder uw kleding draagt. Op iedere hoek van de beenzak zit een opening waar u de knoop van het beenriempje doorheen haalt. Bevestig de beenriempjes rond uw been en druk de klittenband goed op elkaar. Dit kan zowel aan bovenbeen of onderbeen gedragen worden. De urinezak wordt best aan de buitenzijde van het been gedragen. Onderaan de beenzak zit een aftapklepje waarlangs u de urinezak leegmaakt. U kan de urinezak ledigen in een toilet (hierbij plaatst u één voet op de rand van het toilet) of in een maatbeker of emmer. Om de zak te ledigen kan u het aftapklepje naar beneden plaatsen.

Tip: Draag je een lange broek? Steek het kraantje dan in je kous. Dan is het kraantje niet zichtbaar wanneer je gaat zitten.

Gaat u sporten of zoekt u voor een gelegenheid een discrete opvangzak, dan bestaan er ook opvangzakken met een kleinere capaciteit in een comfortabele elastische band (vraag ernaar in de thuiszorgwinkel of apotheek). Andere hulpmiddelen om de beenzak te bevestigen zijn niet noodzakelijk maar kunnen wel handig zijn (hiervoor kan je ook terecht in thuiszorgwinkel).

2/ Nachtzak

Deze opvangzak kan ’s nachts op uw blaaskatheter gekoppeld worden of op de beenzak. De capaciteit is groter, namelijk 2 liter. Onderaan is een kraantje bevestigd waarlangs de urine kan geledigd worden.

3/ Flip-Flo

Een Flip-Flo (katheterventiel) is een kraantje dat aan het einde van de katheter vastgemaakt is. Hierdoor moet je zelf op gepaste tijdstippen de blaas leegmaken.

Wanneer open zetten

- Wanneer u plasdrang voelt gaat u naar het toilet en probeert u te plassen. Na het plassen kan u het kraantje openen om te kijken hoeveel er achter blijft in de blaas.
- Voelt u geen plasdrang, zorg er dan voor dat u elke vier uur het kraantje opent om de blaas te ledigen.
- Als u ontlasting heeft, kunt u het kraantje best openzetten om te voorkomen dat er door de verhoogde druk urine langs de katheter lekt. Vergeet het kraantje niet weer dicht te zetten.
- ’s nachts kan er een nachtzak op de kraan aangebracht worden. Belangrijk hierbij is dat u het kraantje open zet.

Flip Flo open

Flip Flo dicht

Wat kunt u zelf doen?

- 1,5 – 2 liter water per dag drinken. Als u voldoende drinkt, stimuleert u ook dat uw ontlasting regelmatig komt en voorkomt u dat die iets te hard is. Bij harde ontlasting gaan veel mensen persen waardoor urine langs de katheter kan lopen. Veel drinken kan dat voorkomen.
- Goede handhygiëne. Vooraf én achteraf het vervangen en/of ledigen van uw katheter de handen wassen.

Nevenwerkingen

Hieronder volgt een opsomming van een aantal nevenwerkingen die kunnen voorkomen maar daarom niet noodzakelijk op u van toepassing zijn. Als u last heeft van één of meerdere nevenwerkingen, spreek er dan over met uw arts.

1/ Blaaskrampen

Door de aanwezigheid van de blaaskatheter in uw blaas bestaat de mogelijkheid dat er blaaskrampen optreden. Dit zijn samentrekkingen van uw blaas als reactie op de sonde. Mogelijks kan er tijdens deze episode een beetje urine naast de katheter lopen. Blaaskrampen zijn ongevaarlijk maar veroorzaken wel wat pijn. Uw uroloog kan eventueel medicatie voorschrijven om deze klachten te verminderen.

Bij hevige pijn en urineverlies naast de katheter neemt u best contact op met uw uroloog.

2/ Blaasontsteking

De kans op het krijgen van een blaasontsteking is groot wanneer er een katheter aanwezig is. Om blaasontsteking te voorkomen is het belangrijk voldoende te drinken, dagelijks 1.5 liter water naast andere dranken.

Mogelijke tekenen van een blaasontsteking zijn urineverlies naast de katheter, troebele urine, plasdrang en eventueel bloed bij de urine, temperatuursverhoging.

Bij tekenen van blaasontsteking neemt u best contact op met uw huisarts.

3/ Pijn

Sommige mensen met sonde via de plasbuis hebben last van pijn ter hoogte van de opening van de plasbuis. Deze last kan veroorzaakt worden door de wrijving van de katheter in de opening van de plasbuis.

Indien u hiervan last hebt, kan u best de katheter fixeren op bovenbeen waardoor wrijving vermindert. Bij veel last kan u wat Terra-cortril suspensie aanbrengen ter hoogte van de plasbuis.

4/ Bloed in de urine

Door middel van de wrijving van de katheter in de blaas kan de urine soms een beetje rozig kleuren. Dit komt doordat de urine vermengd is met wat bloed. U hoeft u hierover geen zorgen te maken. Zelfs een druppeltje bloed kan de urine een roze kleur geven.

Indien u ongerust bent en de urine is te bloederig dan kan u best contact opnemen met uw huisarts.

5/ Verstopte katheter

Dit kan voorkomen indien de urine troebel is of als er vlokken aanwezig zijn. Tekenen die kunnen wijzen op een verstopte katheter zijn:

- plasdrang
- opgezette onderbuik
- aanhoudende pijn in onderbuik
- er loopt geen urine meer af in de urinezak of als u Flip-Flo openzet
- urineverlies naast de sonde

Controleer steeds dat er geen knik zit in de leiding waardoor afloop niet mogelijk is. Indien leiding oké dan kan u best contact opnemen met thuisverpleegkundige of huisarts die eventueel katheter kunnen spoelen.

6/ Katheter valt uit

Als de katheter per ongeluk zou uitvallen of uitgetrokken zou worden, neemt u best contact op met uw uroloog. Wacht niet langer dan 4 uur om contact op te nemen want uw blaas zal zich ondertussen vullen. Na enige tijd krijgt u pijnlijke plasdrang of raakt uw blaas overbelast.

Neem zo snel mogelijk contact op met uw uroloog

7/ Koorts

Koorts kan ontstaan als reactie van uw lichaam na de operatie of ten gevolgen van een infectie. Blijft uw temperatuur onder de 37.8 dan is dit niet onrustwekkend. Dan neemt u in de volgende dagen tweemaal per dag uw temperatuur.

Indien temperatuur boven de 37,8 °C stijgt, neemt u best contact op met uw huisarts.

Kostprijs

Indien de katheter een paar weken aanwezig moet blijven, krijgt u enkele been- en nachtzakken mee naar huis voor deze periode (deze zullen aangerekend worden op uw ziekenhuisfactuur).

Meer informatie over de kostprijs kan u bekomen bij de kasdienst op het nummer 051 42 50 97.

Blijft de katheter voor een langere periode aanwezig, dan moet u de been- en nachtzakken zelf aankopen. Met een voorschrift worden deze terugbetaald. Deze zijn verkrijgbaar in uw apotheek of thuiszorgwinkel. U hebt recht op 20 beenzakken en 20 nachtzakken per 3 maanden.

Een Flip-Flo (katheterventiel, het kraantje) wordt meestal meegegeven via het ziekenhuis.

Contactgegevens

Deze nieuwe situatie brengt mogelijks wat onzekerheid en spanning met zich mee. Ervaring wijst uit dat goede informatie een belangrijke steun kan zijn voor u, uw partner en uw omgeving. Aarzel daarom zeker niet bij problemen of vragen contact op te nemen met uw uroloog of huisarts.

Secretariaat urologie

T 051 42 50 60

heelkunde@sintandriestielt.be

www.urologietielt.be

Urologische verpleegkundige

051 42 54 91 Leslie Vrient

Dienst spoedgevallen

Bij problemen in de avond of weekend
051 42 50 67

Adres

Sint Andriesziekenhuis VZW
Bruggestraat 84
8700 Tielt

T 051 42 51 11

www.sintandriestielt.be

Vragen?

Bron: dienst urologie Sint-Andriesziekenhuis, 08 september 2026, art.4786_200

TIELT
SINT-ANDRIES
ZIEKENHUIS

Uw gezondheid, onze zorg.

Sint-Andriesziekenhuis vzw
Bruggestraat 84, 8700 Tielt
T 051 42 51 11
info@sintandriestielt.be
www.sintandriestielt.be

08/09/26